

Neuman, L. (2025). *Výklad podobenství o nepoctivém správci*
(Bakalářská práce, Vedoucí práce: Jan Roskovec). UK ETF

Oponentský posudek

Práce má 78 stran (z toho 60 stran textu) a je opatřena všemi náležitostmi. Autor si vybral jedno z po mém soudu nejobtížnějších podobenství. Výběr vysvětluje v podstatě dvěma osobními důvody: Lukášovo evangelium patří k jeho nejoblíbenějším, ale setkal se s výklady tohoto podobenství, které mu připadali podezřelé.

Práce má standardní „průběh“, od vymezení textu a vlastního překladu přes analýzu struktury a výklad po verších až po náhled do dějin výkladu. Přitom ovšem autor velmi dobře postihl citlivé body, které jsou pro výklad tohoto podobenství stěžejní, a věnuje jim zvláštní pozornost. To se týká v tomto případě už vymezení textu: začátek je jasný, ale pro výklad je velmi podstatné, zda vlastní podobenství končí už 16,7 nebo až 16,8a, tedy zda ὁ κύριος ve v8 je ještě „pán“, o kterém se mluví v podobenství, nebo už Pán Ježíš, který je vypráví. Další klíčové otázky jsou, za co vlastně pán/Pán nepoctivého správce chválí, jaký je hlubší smysl transakce, kterou správce provádí s dlužními úpisy, a samozřejmě v čem tedy spočívá poučení z tohoto podobenství.

Ve všech těchto případech dokázal autor podat spolehlivý přehled výkladových možností a současné diskuse, a kvalifikovaně se rozhodnout a přihlásit k některému z řešení.

Pokud jde o vymezení oddílu, autor se přesvědčivě přiklání k tomu, že pochvala pána (v8a) patří ještě do vyprávěného příběhu. Od toho se pak odvíjí pokus vyložit, proč a za co by ho pán/majitel mohl pochválit, když byl právě ochuzen o cca 50 sudů oleje a 20 metráků obilí. Autor zde představuje všechny obvykle navrhované možnosti, tedy to, že správce odepisuje úroky nebo vlastní provizi (nebo obojí), až po krajní (krajně nepravděpodobnou) možnost, že text je už do řečtiny přeložen chybně a pán ho proklel. Autor zde nakonec opatrně formuluje názor, že správce je v textu samém označen jako nepoctivý a nakonec nezáleží tolik na tom, zda bere z úroku nebo dluhu samého, podstatné je, že z cizího. Chválen však není za tuto nepoctivost, nýbrž za prozíravost (str. 45).

Následně se autor věnuje i několika výroků, které jsou k podobenství přiřazeny jako vysvětlující, ale i zde diachronně analyzuje a rozlišuje mezi těmi, které k podobenství patřily téměř od začátku, a těmi, které byly přidány dodatečně.

Následně nabízí několik vybraných, reprezentativních ukázek z dějin výkladu: 2. list Klementův, Theofila z Antiochie, Origéna, Augustina, Bédu Venerabilis a Jana Kalvína. V Závěru autor shrne probrané výkladové možnosti, a ačkoliv se zdá, že sám inklinuje spíše k verzi s vynulováním úroků, nechává i ostatní možnosti poměrně otevřené.

Osobně mě potěšilo, že *Jan Kalvín přichází s myšlenkou, s níž jsme se potkali v Mrázkově výkladu*. (str. 70) – vždycky jsem si myslel, že Kalvín je poměrně nadějný exeget!

Druhý list Klementův je jistě významný a originální spis, ale přece jen bych jej nenazýval „osobností“ (str. 63). Na téže stránce jsem našel ještě překlep „Augusitnovým“ a naopak nenašel čárku za slovem „cizími“ (třetí řádek odspodu) a na str. 35 za slovem „účtů“.

Jinak jsem žádné překlepy nenašel (což může být zapříčiněno buď tím, že str. 63 se vymkla autorské korektuře nebo tím, že jsem byl jinde tak zaujat strhujícím výkladem).

Jako námět pro diskusi v rámci obhajoby navrhuji termín ἄδικός/ἀδικία, a to jak z hlediska strukturální analýzy, tak překladu – hraje stěžejní roli v podobenství i v přidružených výrocích. Co znamená, že ve v10 není protikladem k πιστός x ἄπιστος? Jak přeložit tak, aby i český čtenář postřehl, že za slovy *nepoctivý, nespravedlivý...* se skrývá stejné řecké slovo

Komisi SZZ navrhuji hodnocení práce: A (výtečně)

Vypracoval:
Doc. Jiří Mrázek Th.D.